Nr. 42. Warszawa, dnia 20 Sierpnia 1919 r. Rok II.

DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

Cena numeru pojedyńczego 1 mk. Z zaboru austrjackiego i z terenów b. okupacji austrjackiej można wpłacać za numer „Dziennika Urzędowego M. S. W.“ 1 kor. 75 h. „Dziennik Urzędowy“ przyjmuje ogłoszenia instytucji społecznych i użyteczności publicznej, od osób zaś prywatnych tylko takie, które wynikają ze stosunku do władz rządowych i powyższych instytucji. Cena za wiersz drobnego pisma jednoszpaltowego 1 mk.

Redakcja i Administracja: Nowy-Świat Nr. 69.

I.

556.

USTAWA

z dnia 11 lipca 1919 r., normująca stosunki służbowe funkcjonarjuszów państwowych podczas pełnienia służby wojskowej.

Art. 1.

Funkcjonarjusze państwowi mają dopełnić obowiązku służby wojskowej według ogólnych przepisów ustawy wojskowej z zastosowaniem poniższych wyjątków i postanowień.

Art. 2.

Funkcjonarjusz państwowy, powołany do czynnej służby wojskowej, zostaje przez swoją władzę służbową zwolniony od służby cywilnej na czas pełnienia służby wojskowej.

Ministerstwo Spraw Wojskowych może na wniosek właściwej władzy centralnej zwolnić czasowo od czynnej służby wojskowej na skutek mobilizacji lub częściowego uzupełnienia do stanu wojennego tych powołanych do niej funkcjonarjuszów państwowych, którzy są ze względów publicznych niezbędnie potrzebni w służbie cywilnej.

Art. 3.

Ministrowie, kierownicy ministerstw i innych naczelnych urzędów centralnych, oraz podsekretarze stanu są wolni od służby wojskowej, dopóki piastują swój urząd, zarówno w czasie pokoju, jak i na wypadek mobilizacji lub częściowego uzupełnienia do stanu wojennego.

Art. 4.

Funkcjonarjusz etatowy, powołany do obowiązkowej czynnej służby wojskowej, pozostaje nadal na etacie osobowym danej władzy cywilnej i ma się zgłosić z powrotem do służby bezzwłocznie po zwolnieniu z wojska.

Art. 4.

Przez czas spełniania normalnej powszechnej powinności wojskowej, to jest obowiązkowej czynnej służby w wojsku stałem, na zasadzie art. 4-go lit. a, 6-go i 87-go Tymczasowej Ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej z dnia 27-go października 1918 r. (Dziennik Praw № 13, poz. 28) funkcjonarjusz państwowy nie otrzymuje uposażenia od władzy cywilnej, ale czas tej służby zalicza mu się do wymiaru emerytury.

Art. 6.

Podczas pełnienia czynnej służby wojskowej w zapasie (wyszkolenie wojskowe) do 10 tygodni, tudzież podczas perjodycznych ćwiczeń wojskowych funkcjonarjusz państwowy zatrzymuje swoje uposażenie cywilne; okres ten liczy się tak, jakby funkcjonarjusz pełnił przez ten czas cywilną służbę państwową.

Art. 7.

W razie powołania funkcjonarjusza etatowego do czynnej służby wojskowej na skutek mobilizacji lub częściowego uzupełnienia do stanu wojennego, zalicza mu się również czas służby w wojsku tak, jakby pełnił przez ten czas cywilną służbę państwową. Pobiera on obok gaży wojskowej (żołdu) różnicę między pełnem uposażeniem wojskowem a cywilnem, o ile uposażenie cywilne jest wyższe, a nadto, jeżeli prowadzi własne gospodarstwo rodzinne, otrzymuje w miarę swych stosunków rodzinnych, dodatek w wysokości od 20 do 40% uposażenia cywilnego, o ile z tego samego tytułu nie przysługuje mu specjalne dodatki z funduszów wojskowych.

Wypłaty różnicy oraz ewentualnie dodatku ze względu na stosunki rodzinne dokonywa się z funduszów tej władzy centralnej, na której etacie dany funkcjonarjusz pozostaje.

Stawkę wysokości dodatków dla członków rodziny i osób utrzymywanych przez powołanego do służby wojskowej funkcjonarjusza określi rozporządzenie wykonawcze.

Art. 8.

Wyjątkowo o ile przemawiają za tem ważne względy służbowe, władza centralna może zezwolić na zastosowanie postanowień art. 7 także do poszczególnych funkcjonarjuszów nieetatowych.

Art. 9.

Bez ustawowego obowiązku funkcjonarjusz państwowy może wstąpić dobrowolnie na pewien okres czasu do służby wojskowej, o ile jego cywilna władza służbowa udzieli mu w tym celu urlopu.

Władza ta może uzależnić udzielenie takiego urlopu od zrzeczenia się uposażenia na czas służby wojskowej, a nadto orzec, że czas ten nie liczy się do czasokresów, wymaganych do osiągnięcia wyższego uposażenia służbowego.

Art. 10.

Ustawa ta wchodzi w życie z dniem ogłoszenia; z chwilą wejścia jej w życie przestają obowiązywać wszystkie sprzeczne z nią ustawy i rozporządzenia.

Art. 11.

Wykonanie tej ustawy porucza się wszystkim Ministrom.

Marszałek Sejmu:
(—) *Trąmpczyński.*

Prezydent Ministrów:
w/z.
(—) *S. Wojciechowski.*

Minister Spraw Wojskowych:
(—) *J. Leśniewski.*

(„Dz. Praw“, № 59, 1919 r.).

II.

557.

Rozporządzenie Rady Ministrów w przedmiocie wprowadzenia sądów doraźnych w okręgach Sądów Apelacyjnych Warszawskiego i Lubelskiego.

Na wniosek Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych, w myśl art. 2 Ustawy Sejmowej z dnia 30 czerwca 1919 r. (№55 „Dz. Praw" poz. 341) Rada Ministrów postanawia wprowadzić na sześć miesięcy, licząc od daty niniejszej uchwały, sądy doraźne w okręgach Sądów Apelacyjnych Warszawskiego i Lubelskiego względem przestępstw, przewidzianych w kodeksie karnym z r. 1903:

w art. 123 i 222;

w art. 279 cz. 1 ust. 2 oraz cz. 1 ust. 3 tegoż artykułu, o ile chodzi o bandy w celach kradzieży, rozboju i wymuszeń;

w art. 453, 454 i 455;

w art. 556, gdy chodzi o uszkodzenie telegrafu i telefonu, przeznaczonego do użytku publicznego lub rządowego;

w art. 557, gdy chodzi o uszkodzenie mostu;

w art. 558, gdy chodzi o uszkodzenie toru lub taboru drogi żelaznej lub znaku ostrzegawczego, ustanowionego dla ochrony bezpieczeństwa komunikacji kolejowej;

w art. 562, 563, 564 ust. 1 i 3, 584;

w art. 585, jeśli to przestępstwo popełniono w warunkach przewidzianych w art. 583 z wyłączeniem ustępu 2, lub w art. 584;

w art. 589;

wreszcie w art. 590 cz. 2 ust. 3 i 4.

Warszawa, dnia 1 sierpnia 1919 r.

Prezydent Ministrów:
(—) *I. J. Paderewski*

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *S. Wojciechowski.*

Minister Sprawiedliwości:
(—) *Supiński.*

558.

Rozporządzenie Rady Ministrów w przedmiocie upoważnienia Ministra Spraw Wewnętrznych do wydawania na całym obszarze b. zaboru rosyjskiego zarządzeń wyjątkowych.

W myśl artykułu 1-go ust. 1 ustawy z dnia 25 lipca 1919 r. (Dz. Pr., poz. 364) w przedmiocie zapewnienia bezpieczeństwa Państwa i utrzymania porządku publicznego w czasie wojny, Rada Ministrów upoważnia niniejszem Ministra Spraw Wewnętrznych na okres 3-ch miesięcy, od dnia 2 sierpnia 1919 r. do dnia 2 listopada 1919 r., do wydawania na całym obszarze b. zaboru rosyjskiego zarządzeń wyjątkowych, ograniczających prawa obywatelskie, przewidzianych w art. 2 tejże ustawy.

Warszawa, dn. 1 sierpnia 1919 r.

Prezydent Ministrów:
w/z.
(—) *S. Wojciechowski.*

III.

559.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych o uzupełnieniu Składu Wyższej Komisji Dyscyplinarnej Ministerstwa.

Uzupełniając Skład Wyższej Komisji Dyscyplinarnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (p. Dziennik Urzędowy № 8, 1919 r. poz. 92), mianuję:

Zastępcami przewodniczącego: Szefów Sekcji Konstantego Sienkiewicza i Konstantego Lenca,

Asesorami: Inspektora Administracyjnego Mieczysława Bilskiego, Naczelnika Wydziału D-ra Adolfa Rappe'go, oraz Radców Ministerjalnych — D-ra Tadeusza Konckiego, Kazimierza Chłapowskiego i D-ra Mieczysława Seydlitza.

Ze Składu Komisji zostają wykreśleni z powodu wyjścia ze służby w Ministerstwie:

Zastępca przewodniczącego Jan Gorzechowski oraz asesorowie Stanisław Downarowicz i Józef Handzelewicz.

Warszawa, 22.VII 1919 r. (O. P.—6107/1).

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:
(—) *Józef Bek.*

560.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych w przedmiocie rozszerzenia działalności Ubezp. Wzaj. Budowli od Ognia na pow. Białostocki, Bielski i Sokólski.

W wykonaniu uchwały Sejmu Ustawodawczego z dnia 22 lipca 1919 r. rozszerzam działalność Ubezpieczeń Wzajemnych Budowli od Ognia na powiaty Białostocki, Bielski i Sokólski.

Rozporządzenie niniejsze nabiera mocy obowiązującej z dniem 1 sierpnia 1919 r.

Warszawa, 29.VII 1919 r. (S. U. 866—4).

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:
(—) *Józef Bek.*

561.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych o powołaniu drugiego Zastępcy Prokuratora Wyższej Komisji Dyscyplinarnej.

Radcę ministerjalnego Aleksandra Domańskiego mianuję drugim zastępcą prokuratora przy Wyższej Komisji Dyscyplinarnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Warszawa, d. 2.VIII 1919 r. (O, P.—6187/1).

Za Ministra Spraw Wewnętrznych (—) *Józef Bek.*

562.

Rozporząozenie Ministra Spraw Wewnętrznych w przedmiocie zapewnienia bezpieczeństwa i utrzymania porządku publicznego w czasie wojny.

Na podstawie art. 1, punktów e i f art. 2 Ustawy z dnia 25 lipca 1919 roku w przedmiocie zapewnienia bezpieczeństwa Państwa i utrzymania porządku publicznego w czasie wojny, oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 sierpnia 1919 roku, zarządzam niniejszem, na okres 3-ch miesięcy, od dnia 2-go sierpnia 1919 r. do dnia 2 listopada 1919 r. w następujących miejscowościach: 1) w m. Warszawie i w pow. Warszawskim, 2) pow. Łódzkim z m. Łodzią, 3) Błońskim, 4) Opatowskim, 5) Pułtuskim, 6) Płońskim, 7) Sochaczewskim, oraz w powiatach pogranicznych, 8) Będzińskim, 9) Częstochowskim, 10) Wieluńskim, 11) Nieszawskim, 12) Lipnowskim, 13) Rypińskim, 14) Mławskim, 15) Przasnyskim, 16) Ostrołęckim, 17) Kolneńskim i 18) Szczuczyńskim, co następuje:

1) Urządzanie zebrań pod gołem niebem, manifestacji ulicznych i pochodów uzależnia się od uprzedniego zezwolenia władz administracyjnych, wobec czego wszelkie zgromadzenia pod gołem niebem i wszelkie pochody uliczne i manifestacje, urządzone bez zezwolenia władzy odnośnej, będą rozpraszane przy pomocy siły zbrojnej.

2) Wszelkie zebrania w zamkniętych pomieszczeniach są dozwolone z warunkiem zawiadomienia właściwej władzy policyjnej na 48 godzin przed zebraniem o celu, miejscu, dniu i godzinie zebrania, na które władza policyjna ma prawo wysłania dwóch przedstawicieli celem kontroli przebiegu zebrania.

Stowarzyszenia zarejestrowane w składzie swoich członków wolne są od obowiązków zgłaszania zebrań w zamkniętych lokalach. Od ograniczeń powyższych wyłączona jest działalność posłów sejmowych.

3) Restauracje, kawiarnie i t. p. zakłady mogą być otwarte najdłużej do godziny 12 w nocy.

Przedstawienia w teatrach i kinematografach muszą być ukończone najpóźniej o godzinie 11 wieczorem.

Winni przekroczenia przepisów powyższych ulegną w drodze administracyjnej karze aresztu na czas do 3 miesięcy lub grzywny do 3000 marek, względnie 4500 koron.

Warszawa, dn. 2 sierpnia 1919 r.

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *S. Wojciechowski.*

563.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych w przedmiocie zapewnienia bezpieczeństwa i utrzymania porządku publicznego w czasie wojny.

Na podstawie art. 1 i 2 ustawy z dn. 25/VII r. b. w przedmiocie zapewnienia bezpieczeństwa Państwa i utrzymania porządku publicznego w czasie wojny oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 sierpnia r. b. w miejscowościach, wyszczególnionych w art. 2 niniejszego rozporządzenia, zarządzam na okres 3-miesięczny od dnia 2.VIII do dnia 2.XI r. b. następujące ograniczenia praw obywatelskich:

Art. 1.

a) pozbawiania wolności na przeciąg czasu nie dłuższy, niż 3 miesiące osób, przez swą działalność, czy też przez przygotowanie do takiej działalności szkodzących lub zagrażających bezpieczeństwu Państwa lub porządkowi publicznemu;

b) konfiskowania i zawieszania wydawnictw i czasopism, zagrażających bezpieczeństwu Państwa lub porządkowi publicznemu,

c) rewizji i poszukiwań w wypadkach, w których wymaga tego wzgląd na bezpieczeństwo Państwa lub porządek publiczny;

d) zakazywania manifestacji, pochodów i wszelkich zebrań pod gołem niebem, oraz zebrań w zamkniętych pomieszczeniach bez zachowania warunków, w Rozporządzeniu mojem z dnia 2 sierpnia r. b. wyszczególnionych.

Art. 2.

Ograniczenia w artykule poprzednim powołane, stosowane będą w miastach Warszawie i Łodzi, oraz w powiatach: 1) Warszawskim 2) Łódzkim, 3) Błońskim, 4) Opatowskim, 5) Pułtuskim, 6) Płońskim, 7) Sochaczewskim, 8) Będzińskim, 9) Częstochowskim, 10) Wieluńskim, 11) Nieszawskim, 12) Lipnowskim, 13) Rypińskim, 14) Mławskim, 15) Przasnyskim, 16) Ostrołęckim, 17) Kolneńskim i 18) Szczuczyńskim.

Art. 3.

Wykonanie niniejszego rozporządzenia należy do Komisarzy Rządowych.

Warszawa, dn. 2 sierpnia 1919 r.

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *S. Wojciechowski.*

IV.

564.

Okólnik (451) Ministra Spraw Wewnętrznych do Powiatowych Komisarzy Rządowych w sprawie powierzania spraw karno-administracyjnych referentom o wykształceniu prawniczem.

Jak już niejednokrotnie w okólnikach Ministerstwa Spraw Wewnętrznych zaznaczono, winny być sprawy karno-administracyjne w Urzędach Powiatowych powierzane referentom o wykształceniu prawniczem.

Z protokółów lustracji, dokonywanych przez inspektorów administracyjnych, wynika jednak, iż niektórzy p. Komisarze Rządowi powierzają załatwienie tych spraw Komisarjatom Policji, zastrzegając sobie jedynie prawo aprobaty.

Taki sposób wykonywania orzecznictwa karnego sprzeciwia się zasadzie rozdziału funkcji śledczych w sprawach karnych od bezzwłocznego załatwiania sprawy karnej, z uwagi na brak odpowiedniego fachowego wyszkolenia funkcjonarjuszy policji.

Ponadto zauważa się, że obciążanie organów powiatowej służby bezpieczeństwa agendami nie wchodzącymi w jej ustawowo określony zakres działania, jest bezwarunkowo niedopuszczalne.

Do wykonywania orzecznictwa karnego należy tedy w przyszłości używać jedynie referentów Urzędu powiatowego, posiadających wykształcenie prawnicze.

Warszawa, d. 28.VI 1919. r. (A. O.—7201).

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:
(—) *Józef Bek.*

565.

Okólnik (460) Ministra Spraw Wewnętrznych do Powiatowych Komisarzy Rządowych w sprawie komunikowania referentom aprowizacyjnym o każdym wypadku zatrzymania towarów monopolowych.

Na skutek żądania Ministerstwa Aprowizacji z dn. 7 lipca 1919 r. № I/O. P./1802/2828, przesyła się do wiadomości niżej zamieszczony okólnik wydany w dniu 21 maja r. b. przez Mi-

nisterstwo Aprowizacji do wszystkich referentów aprowizacyjnych z poleceniem komunikowania referentom aprowizacyjnym o każdym wypadku zatrzymania towarów monopolowych.

Warszawa, d. 10.VII 1919 r. (A. O. 7959/1).

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:
(—) *Józef Bek.*

Ministerstwo Aprowizacji
№ I/O. P.

Do Pana
Referenta Aprowizacyjnego.

Ponieważ dla ewidencji przemytnictwa niezbędnemi są w każdym poszczególnym wypadku ścisłe dane, co do pieniężnej wartości przyłapanego i skonfiskowanego przez Wojskową Straż Graniczną oraz Straż Kolejową towaru, Ministerstwo poleca Panu w wydawanych przez Urząd Aprowizacyjny odnośnych kwitach o przyjęciu od powyższych władz skonfiskowanych towarów wykazywać szczegółowo ich wartość, przy określeniu której mieć należy na uwadze ustanowione ceny na towary monopolowe, ewentualnie ceny maksymalne. Z towarami skonfiskowanemi należy postępować w myśl okólnika № 122647 III R.

Szef Sekcji Ogólnej:
(—) *Jan Odochowski.*

566.

Okólnik (463) Ministra Spraw Wewnętrznych do Powiatowych Komisarzy Rządowych w sprawie zaświadczeń o stanie majątkowym i familijnym poborowych wydawanych przez Komisarzy i Urzędy Gminne.

W ostatnich czasach zdarzają się często wypadki, że Urzędy Powiatowe i Gminnne dopuszczają się licznych niedokładności i sprzeczności przy wydawaniu zaświadczeń o stanie majątkowym i familijnym poborowych, bądźto z karygodnego niedbalstwa, czy też zbyt pobieżnego i pośpiesznego traktowania sprawy.

Ze względu na wielką wagę dokumentów, wystawianych szczególnie dla użytku władz wojskowych i możliwość nadużyć przez strony zainteresowane, zwraca się uwagę Pana, że wszelkie poświadczenia podpisów i dokumentów powinny być robione w poczuciu surowej odpowiedzialności zaświadczającego za zgodność treści aktu ze stanem faktycznym rzeczy.

Z tych względów, w razie nasuwających się wątpliwości przy wydawaniu dokumentów, na zasadzie których może nastąpić zwolnienie lub odroczenie służby wojskowej, winno być bezwarunkowo przeprowadzone ścisłe dochodzenie i sprawdzenie stanu taktycznego, o czem poleca się pouczyć podległe Panu urzędy, wydające wspomniane zaświadczenia.

Warszawa, d. 13.VII 1919. (A. W.—927/1).

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:
(—) *Józef Bek.*

567.

Okólnik (457) Ministra Spraw Wewnętrznych do Powiatowych Komisarzy Rządowych w sprawie stosunku Komisarzy do służby taboru Urzędu Powiatowego.

Poniżej zamieszczone pismo Ministerstwa Spraw Wewnętrznych podaje się do wiadomości i stosowania się.

Warszawa, dn. 14/VII 1919 r. (A. B. 3083).

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:
(—) *Józef Bek.*

Do Pana
Powiatowego Komisarza Rządowego
w Lubartowie.

Na sprawozdanie z dn. 7.VI r. b. № 47 I/III, oznajmia się Panu Komisarzowi co następuje:

1) Służba taboru Urzędu Powiatowego nie posiada charakteru funkcjonarjuszów państwowych.

2) Stosunek Pana Komisarza do niej i odwrotnie, jest stosunkiem prywatnego pracodawcy do pracobiorcy.

Z powyższych względów kwestja najmu służby taborowej i wysokość jej wynagrodzenia pozostawia się do uznania Pana Komisarza, byle tylko wydatki nie przekroczyły § 5 punktu 1, budżetu Urzędu Powiatowego.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:
(—) *Józef Bek.*

568.

Okólnik (462) Ministerstwa Spraw Wewnętrznych do Powiatowych Komisarzy Rządowych o pociąganiu wójtów gmin i sołtysów do odpowiedzialności za opieszałość w tolerowaniu dezercji.

Powiatowe Komendy Uzupełnień, po ukończeniu poboru danego rocznika sporządzają listy popisowych, którzy się jeszcze nie stawili przed komisją wojskowo-lekarską, jak również i tych popisowych, którzy po odbytym przeglądzie otrzymali krótkoterminowe urlopy i nie stawili się do właściwych P. K. U.

Na podstawie tych wykazów, żandarmerja i policja wykrywają podlegających powołaniu rekrutów, których partjami, lub pojedyńczo dostawiają do P. K. U. Nie wyklucza to jednak możności ukrywania się niektórych popisowych na przeciąg dłuższego czasu, co w wysokim stopniu demoralizuje ludność, która skłonna jest upatrywać w tym opieszałość władz administracyjnych w powiatach i złą wolę ze strony władz doborowych.

Wobec tego poleca się Panu Komisarzowi, aby wójtów gmin i sołtysów, którzy w większości wypadków przez swą opieszałość, niezrozumienie swoich obowiązków, lub bierne zachowanie się tolerują dezercję, pociągnął do surowej odpowiedzialności.

Poleca się Panu przeto wydać podwładnym organom odpowiednie instrukcje i zarządzenia w myśl powyższego pisma. Winnych ukrywania popisowych skierować należy na drogę sądową. O każdym wypadku dezercji, przytrzymania dezertera, ukarania wójta i t. p. przedłoży Pan sprawozdanie Ministerjum Spraw Wewnętrznych.

Warszawa, d. 14.VII 1919 r. (A. W. 903/4).

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:
(—) *J. Bek.*

569.

Okólnik (467) Ministra Spraw Wewnętrznych do Ministerstw: Skarbu, Poczt i Telegrafu, Kolei Żelaznych, Robót Publicznych, Opieki Społecznej i Pracy, Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Aprowizacji, Rolnictwa i Zdrowia Publicznego w sprawie zwoływania zjazdów wójtów i pisarzy gminnych.

Okólnikiem № 249 z 23 kwietnia 1919 roku Dziennik Urzędowy M. S. W. z 26/V r. b. № 34, poz. 419 polecono Powiatowym Komisarzom Rządowym urządzanie w siedzibie Urzędu Powiatowego, zjazdów wójtów i pisarzy gminnych raz na miesiąc.

Zjazdy takie mają na celu utrzymanie bezpośredniego kontaktu zarówno Pow. Komisarza Rządowego, jak i przedstawicieli innych władz rządowych w powiecie z podstawową jednostką administracyjną, to jest gminną.

Prawo udziału w wymienionych wyżej zjazdach mają w myśl powyżej wymienionego okólnika oprócz referentów Urzędu Powiatowego i Sejmiku także i naczelnicy, względnie delegaci, innych władz i urzędów państwowych w powiecie.

Od pewnego czasu otrzymuje Ministerstwo Spraw Wewnętrznych od Powiatowych Komisarzy Rządowych wiadomości, iż nietylko naczelnicy, względnie delegaci wymienionych urzędów, udziału w takich zjazdach nie biorą, lecz przeciwnie, że każdy z tych urzędów dla siebie i każdy na inny dzień bez wszelkiego porozumienia się z Pow. Komisarzem Rządowym wzywa wójtów i pisarzy gminnych celem osobistego porozumiewania się z nimi i udzielania im pouczeń, wyjaśnień i wskazówek w sprawach urzędowych swego resortu.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych uważa wobec tego za konieczne zaznaczyć, że wójci i pisarze gminni podlegają służbowo *wyłącznie* Powiatowym Komisarzom Rządowym, jako organom lokalnym państwowej administracji wewnętrznej. Władze powiatowe, zależne od innych Ministerjów, nie są zatem uprawnione wzywać urzędników gminnych na zjazdy specjalne, poza zjazdami, organizowanemi przez Powiatowych Komisarzy Rządowych.

Dotychczasowy stan rzeczy prowadzi pozatem do tego, iż wójci i pisarze gminni zamiast wypełniać swoje obowiązki służbowe w gminie, kilka razy w miesiącu wzywani do miasta powiatowego przepędzają czas na podróżach i sesjach, względnie na zebrania te wogóle się nie stawiają.

Wobec powyższego Ministerstwo Spraw Wewnętrznych uprasza o wydanie odpowiednich zarządzeń podległym sobie urzędom i władzom w powiatach, aby w interesie służby i w celu oszczędzania czasu urzędnikom gminnym, brały udział w perjodycznych zjazdach wójtów i pisarzy gminnych, a zaniechały na przyszłość zwoływania ich specjalnie dla załatwiania swoich spraw.

W sprawach bardzo pilnych wyjątkowej wagi mogliby interesowani naczelnicy innych władz i urzędów w powiecie jedynie porozumiewać się z Powiatowym Komisarzem Rządowym celem wyjednania u tegoż Komisarza zwołania specjalnej sesji.

O wydanych zarządzeniach Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi uprzejmie zawiadomić, zaznaczając, że na zwoływanie wójtów przez urzędników fachowych Ministerstwo zgodzić się w żad-

nym razie nie może, co do czego wójci, w wypadku powtarzania się faktów zwoływania zjazdów wójtowskich przez organa niekompetentne, będą specjalnie pouczeni.

Warszawa, dn. 15/VII 1919 r. (S. G. 1582/1).

Za Ministra Spraw Wewnętrznych: (—) *Józef Bek.*

570.

Okólnik (466) Komendanta Głównego Policji Państwowej do Komendantów Okręgowych, Komendantów Obwodowych, gen. Okręgów Lubelskiego i Łomżyńskiego i Naczelników Policji Miejskich w sprawie nadużyć dokonywanych przez żołnierzy wobec ludności cywilnej.

Naczelne Dowództwo W. P. pismem № 3019/II z dn. 2 b. m. donosi, iż ostatnimi czasy mnożą się skargi na niewłaściwe zachowanie się żołnierzy w stosunku do ludności cywilnej. Władze wojskowe zdecydowane są jaknajostrzej wystąpić do walki z temi nadużyciami, jednak dotychczasowe skargi i raporty formułowane są przeważnie ogólnikowo i nie dają bliższych szczegółów i wskazówek dla pociągnięcia winnych do odpowiedzialności.

Wobec powyższego poleca się, aby organy bezpieczeństwa w razie jakichkolwiek ekscesów ze strony żołnierzy, podawały możliwie dokładnie nazwiska ich sprawców i przydział służbowy (№ pułku i t. d.).

Warszawa, 16/VII 1919 r. (53700/III 17014).

Komendant Główny:
(—) *Inż. Henszel.*

571.

Okólnik (502) Ministra Spraw Wewnętrznych do Powiatowych Komisarzy Rządowych w sprawie mianowania konserwatorów z ramienia Ministerstwa Sztuki i Kultury.

Z ramienia Ministerstwa Sztuki i Kultury zostali mianowani dla spełniania bezpośredniej opieki nad zabytkami sztuki i kultury następujący konserwatorzy:

Teofil Wiśniowski w okręgu obejmującym powiaty: warszawski, błoński, grójecki, radzymiński, mińsko-mazowiecki i garwoliński—z siedzibą w Warszawie.

Józef Piotrowski w okręgu obejmującym powiaty: łódzki, brzeziński, rawski, skierniewicki, sochaczewski, łowicki, łęczycki, kutnowski, gostyński. włocławski i nieszawski — z siedzibą w Łodzi.

Józef Raciborski w okręgu obejmującym powiaty: kaliski, słupecki, koniński, kolski, turecki, sieradzki, wieluński i łaski — z siedzibą w Kaliszu.

Jerzy Remer w okręgu obejmującym powiaty: piotrkowski, radomskowski, częstochowski, będziński, olkuski, miechowski, jędrzejowski, włoszczowski, kielecki, pińczowski i stopnicki — z siedzibą w Częstochowie.

Ks. Józef Rokoszny w okręgu obejmującym powiaty: radomski, kozienicki, iłżecki, opoczyński, konecki, opatowski i sandomierski — z siedzibą w Radomiu.

Jerzy Siennicki w okręgu obejmującym powiaty: lubelski, puławski, lubarotwski, janowski, krasnostawski, chełmski, biłgorajski, zamojski, tomaszowski i hrubieszowski—z siedzibą w Lublinie.

Wacław Husarski w okręgu obejmującym powiaty: siedlecki, węgrowski, sokołowski, konstantynowski, biaiski, radzyński, włodawski i łukowski—z siedzibą w Siedlcach.

Ks. Piotr Śledziewski w okręgu obejmującym powiaty: łomżyński, ostrowski, kolneński, mazowiecki, szczuczyński, augustowski, suwalski, kalwaryjski, marjampolski, sejneński, władysławowski i wyłkowyski — z siedzibą w Łomży.

Zygmunt Rokowski w okręgu obejmującym powiaty: płocki, lipnowski, rypiński, sierpecki, płoński, mławski, ciechanowski, przasnyski, makowski i pułtuski — z siedzibą w Płocku.

Polecam Panu okazywać konserwatorowi skuteczną pomoc w spełnianiu powierzonych mu czynności, oraz stosować się do jego rozporządzeń prawnych, mających na celu rozciągnięcie nad zabytkami sztuki i kultury należytej opieki.

Warszawa, dn. 16.VII 1919 r. (A. O. 8177/1).

Za Ministra Spraw Wewnętrznych.
(—) *Józef Bek.*

572.

Okólnik (469) Ministra Spraw Wewnętrznych do Szefów Sekcji, Naczelników Wydziałów i wszystkich urzędników Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w sprawie zmiany w organizacji wewnętrznej Ministerstwa.

Zmieniając rozporządzenie moje o podziale czynności w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych („Dziennik Urzędowy“ z dnia 30 czerwca 1919 r. poz. 484), zarządzam co następuje:

1) Wydział 10-ty Ubezpieczeń przenosi się z Sekcji II do Sekcji IV i odtąd na pismach i aktach urzędowych oznaczany będzie literami S. U.

2) Kierownictwo Wydziału 8-go (dla spraw personalnych urzędów powiatowych) poruczam Radcy ministerjalnemu D-rowi Tadeuszowi Konckiemu.

3) Radcy ministerjalnemu Karolowi Popielowi poruczam pełnienie czynności w Wydziale 22 (dla spraw sejmowych).

Jednocześnie podaję do wiadomości Panów, że obowiązki Szefa Sekcji II — Administracyjnej, po Szefie Sekcji p. Wacławie Januszewskim, który korzysta z dwutygodniowego urlopu, z dniem zaś 1 sierpnia opuszcza zajmowane stanowisko — objął z dniem 16 b. m. D-r Stanisław Kasznica.

Warszawa, 17.VII 1919 r. (O. P.—6091/1).

Minister Spraw Wewnętrznych (—) *S. Wojciechowski.*

573.

Okólnik (471) Ministra Spraw Wewnętrznych do Powiatowych Komisarzy Rządowych i Naczelników Policji w Warszawie, Łodzi i Lublinie w sprawie wydawania paszportów zagranicznych.

Niżej zamieszczoną Instrukcję przesyłam do ścisłego wykonywania przypominając rozporządzenia z 17 i 28 kwietnia i 7 czerwca r. b. jakoteż okólnik 224 z 25 kwietnia r. b. w sprawie paszportów zagranicznych.

Warszawa, dn. 18/VII 1919 r. (III—17184).

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:

(—) *Józef Bek.*

Tymczasowa Instrukcja Paszportowa.

§ 1. Paszporty zagraniczne mogą być wydawane tylko takim osobom, które:

a) znane są władzom, jako zupełnie nieposzlakowane i pewne,

b) mieszkają w obrębie władzy wydającej paszporty i

c) udowodnią konieczność podróży.

§ 2. Paszporty opiewają w zasadzie na jedną osobę. Jako osoby towarzyszące mogą być wpisywane tylko: ślubna żona i dzieci do lat 12, żyjące razem z właścicielem paszportu.

§ 3. Paszporty mogą być wystawiane wyłącznie na blankietach w formie książeczki, które dostarczać będzie urzędom za zwrotem kosztów Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Sekcja Bezpieczeństwa).

§ 4. Cena książeczki paszportowej wynosi obecnie 1 mk. 50 fen., którą oprócz opłaty przewidzianej w rozporządzeniu z 28/IV r. b., w przedmiocie wydawania paszportów, ma uiszczać właściciel paszportu.

§ 5. Prośby, po zaopatrzeniu wnioskiem przychylnym, należy z jednym formularzem, fotografją i wypełnionym paszportem przesyłać wprost do Ministerstwa Spraw Zagranicznych, celem zawizowania.

§ 6. Książeczki paszportowe, należy jaknajskrupulatniej wypełnić we wszystkich rubrykach, na wewnętrznej stronie okładki należy przymocować fotografję właściciela, wyciskając okrągłą pieczęć urzędową w części na fotografji a w części na okładce.

Na str. 2 właściciel paszportu ma w obecności referenta paszportowego podpisać się własnoręcznie, lub jeżeli jest niepiśmienny—umieścić odcisk wskazującego palca prawej ręki.

Niezużyte rubryki do wpisywania towarzyszących osób, należy widocznie przekreślić i zaopatrzyć odciskiem pieczęci urzędowej. Na str. 3 ma być umieszczona pieczęć naczelnika urzędu i jego własnoręczny podpis.

§ 7. Zapasowe książeczki paszportowe ma naczelnik urzędu wydawać referentowi paszportowemu do wyliczenia się.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:

(—) *Józef Bek.*

574.

Okólnik (479) Ministra Spraw Wewnętrznych do Powiatowych Komisarzy Rządowych w sprawie Komisji świadczeń wojennych.

Poniżej zamieszczone pismo do Prezydenta miasta Lublina podaje się do wiadomości.

Warszawa, dn. 18.VII 1919 r. (A. W. 944/2).

Za Ministra Spraw Wewnętrznych
(—) *Józef Bek.*

Wobec zachodzących w ostatnich czasach nieporozumień co do składu Komisji świadczeń wojennych i osoby przewodniczącego w niej, komunikuje się, że rzeczona Komisja winna być powoływana w myśl art. III i V Rozp. Wykon. M. S. Wojskowych i M. S. Wewn. do ustawy o rzeczowych świadczeniach wojennych z dn. 11 kwietnia 1919 r. (Dzien. Praw № 32, poz. 264), zamieszczonego w №№ 100 i 101 Monitora Polskiego, przyczem Przewodniczącym w Komisji jako delegat M. S. Wewn. w miastach: Warszawie, Łodzi i Lublinie jest Naczelnik Policji Komunalnej, a w pozostałych wypadkach — Powiatowy Komisarz Rządowy.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:
(—) *Józef Bek.*

575.

Okólnik (482) Ministra Spraw Wewnętrznych do Przewodniczących Wydziałów Powiatowych w sprawie nakładania kar na członków Sejmiku, nie przybywających na posiedzenia.

Z nadsyłanych do Ministerstwa na podstawie okólnika z dnia 31 marca r. b. (Dz. Urz. M. S. W. r. 1919 — № 22, poz. 293) odpisów protokółów posiedzeń Sejmikowych wynika, że niektórzy członkowie Sejmiku nie przybywają regularnie na posiedzenia i nie usprawiedliwiają swej nieobecności, Przewodniczący zaś nie nakładają na tych członków kar, przewidzianych w art. 24 i 25 Dekretu o tymczasowej ordynacji powiatowej z dn. 4 lutego r. b. (Dz. Pr. r. 1919 № 13, poz. 141).

Wobec tego Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, że na mocy przytoczonych wyżej artykułów, *Przewodniczący obowiązany jest nałożyć karę na nieobecnego na posiedzeniu członka Sejmiku, który swej nieobecności nie usprawiedliwił*, zaś od uznania Przewodniczącego należy tylko określenie wysokości kary w ramach, ustanowionych przez powyższe artykuły. O nałożeniu kary winna być zamieszczona wzmianka w protokóle posiedzenia.

Warszawa, 19.VII 1919 r. (S. P. 1210/1).

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:
(—) *Józef Bek.*

576.

Okólnik (483) Ministra Spraw Wewnętrzych do Przewodniczących Wydziałów Powiatowych w sprawie nadzoru nad samorządem gminnym.

Niektóre Sejmiki powiatowe zajmują się nadzorem nad samorządem gminnym, mianowicie zatwierdzają budżety gminne, ustanawiają pensje urzędników gminnych, zatwierdzają odnośne uchwały Wydziałów Powiatowych i t. d.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, że chociaż na mocy art. 13 Dekretu o utworzeniu Rad gminnych z dnia 28.XI 1918 r. (Dz. Pr. r. 1918, № 18, poz. 48) Sejmikom przysługiwało prawo zatwierdzania w pewnych wypadkach budżetów gminnych, lecz na mocy art. 45 później wydanego Dekretu o tymczasowej ordynacji powiatowej z dnia 4 lutego r. b (Dziennik Praw r. 1919, № 13, poz. 141) *władza nadzorcza w pierwszej instancji nad samorządem gmin wiejskich i miejskich, należących do danego powiatowego związku komunalnego, została przekazana wyłącznie wydziałom Powiatowym.* Z powyższego wynika, że Sejmikom Powiatowym obecnie żadne prawo nadzoru nad samorządem gminnym nie przysługuje, wobec czego także i postanowienia Wydziału Powiatowego w sprawach nadzoru nad samorządem gminnym, w żadnym wypadku zatwierdzenia Sejmiku nie wymagają.

Warszawa, dn. 19.VII 1919 r. (S. P. 1211/I).

Za Ministra Spraw Wewnętrznych;
(—) *Józef Bek.*

577.

Okólnik (484) Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Powiatowych Komisarzy Rządowych w sprawie zarządzenia wyborów i sposobu wyborów członków Sejmików Powiatowych.

Pomimo wyjaśnień Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, zawartych w okólnikach z dnia:

1) 26 lutego r. b (Dziennik Urzędowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych r. 1919, № 17, poz. 194),

2) 11 marca r. b. (Dziennik Urzędowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych r. 1919, № 21, poz. 267) i

3) 13 maja r. b. (Dziennik Urzędowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych r. 1919, № 35, poz. 451) oraz całego szeregu wskazówek w poszczególnych wypadkach, dotychczas przy przeprowadzaniu wyborów uzupełniających do Sejmików stale naruszane są przepisy zarówno co do zarządzenia wyborów, jak i sposobu ich przeprowadzenia.

Nowe wybory członków Sejmików Powiatowych nie mogą być w żadnym razie dokonane bez specjalnego uprzedniego zarządzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Wybory na miejsce ustępujących członków Sejmiku po myśli art. 12 dekretu o tymczasowej ordynacji powiatowej z dn. 4 lutego r. b. (Dz. Praw r. 1919, № 13, poz. 141), dokonane przez Rady Gminne i Miejskie bez zarządzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Powiatowi Komisarze Rządowi winni z urzędu unieważniać.

We wszystkich wypadkach unieważnienia wyborów członków Sejmiku przez Powiatowego Komisarza Rządowego oraz w wypadkach ustąpienia członków Sejmiku, przewidzianych w art. 12 przytoczonego wyżej dekretu o tymczasowej ordynacji powiatowej, — obowiązkiem Powiatowego Komisarza Rządowego jest złożyć o tem szczegółowy raport Ministerstwu Spraw Wewnętrznych z wnioskiem o zarządzenie wyborów uzupełniających.

Z protokółów wyborczych wynika, że obecnie również biorą udział w zebraniach wyborczych, a nawet są wybierani na członków Sejmiku osoby, do kollegjum wyborczego nie należące (np. zastępcy członków Rad Gminnych), że głosowanie odbywa się na każdego kandydata osobno lub też na jednej kartce wyborczej, pisze się kilka nazwisk, wreszcie, że nie wymienia się nazwisk osób, biorących udział w wyborach, nazwisk osób, obliczających głosy, liczby głosów, otrzymanych przez każdego kandydata i t. d.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych jeszcze raz z naciskiem zaznacza, że dokładne obznajmienie wójtów i burmistrzów z odnośnymi przepisami dekretu o tymczasowej ordynacji wyborczej do Sejmików Powiatowych z dnia 5 grudnia r. b. (Dz. Pr. r. 1918, № 19, poz. 81) i przepisami wykonawczemi do tego dekretu z dnia 15 stycznia r. b. (Dziennik Urzędowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych r. 1919, № 5, poz. 12) i nadzór nad bezwzględnem przestrzeganiem tych przepisów należy do obowiązków Pow. Kom. Rządowego. Za naruszanie nadal tych przepisów Ministerstwo odpowiedzialnymi czyni Panów Powiatowych Komisarzy Rządowych. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych uważa również za konieczne przypomnieć, że w razie naruszenia przy wyborach przytoczonego wyżej dekretu z dn. 5 grudnia 1918 r. i przepisów wykonawczych do tego dekretu z dnia 15 stycznia r. b. obowiązkiem Pow. Komisarza Rządowego jest bezwzględnie wybory unieważnić z urzędu.

Warszawa, dn. 19.VII 1919. (S. P. 1209/1).

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:

(—) *Józef Bek.*

578.

Okólnik (490) Ministra Spraw Wewnętrznych do Powiatowych Komisarzy Rządowych w sprawie delegowania weterynarzy poza granice powiatu.

Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych zakomunikowało odezwą z dnia 10.VII r. b. L: V. 61, że w niektórych powiatach Powiatowi Komisarze Rządowi delegowali na czas dłuższy powiatowego lekarza weterynaryjnego w sprawach służbowych poza obręb powiatu. Postępowanie takie jest niewłaściwe i w konsekwencji sprowadzić może nieporozumienia i niepożądane następstwa dla prawidłowego toku akcji zwalczania chorób zwierzęcych, gdyż pozbawienie powiatu przez nie nawiedzonego opieki weterynaryjnej grozi rozszerzeniem się zarazy na większe przestrzenie kraju.

Wobec tego poleca się P. P. Powiatowym Komisarzom Rządowym aby w przyszłości przed ewentualnem delegowaniem powiatowego lekarza weterynaryjnego poza granice powiatu, pp. Komisarze Rządowi porozumiewali się bezwarunkowo ze Starszymi Okręgowymi Inspektorami weterynaryjnymi, którzy w razie potrzeby przeznaczą dla danego powiatu zastępcę.

Warszawa, dn. 19/VII 1919. (A. O. 8231/1).

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:

(—) *Józef Bek.*

579.

Okólnik (478) Ministra Spraw Wewnętrznych do Szefów Sekcji i Naczelników Wydziałów w sprawie przedstawiania rachunków za należytości pocztowe, telegraf i telefon.

Międzymiastowe rozmowy telefoniczne w budżecie Ministerstwa stanowią bardzo poważną pozycję wydatków, często zaś są prowadzone *nie w koniecznych wypadkach.*

Do prowadzenia międzymiastowych rozmów telefonicznych (prócz p. p. Szefów Sekcji i Naczelników Wydziałów) wyznaczą p. p. Naczelnicy Wydziałów 1 — 2 urzędników, nazwiska których podadzą do wiadomości Wydziału Gospodarczego (O. G.).

W celu zaś kontroli tych rozmów, każdy rozmówca obowiązany jest wymienić stacji telefonicznej międzymiastowej swoje nazwisko i numer telefonu z którego prowadzi rozmowę. Wogóle zaś z międzymiastowych rozmów telefonicznych proszę korzystać jedynie w wypadkach koniecznych.

Warszawa, dn. 22/VII 1919 r. (O. K. 137/1).

Za Ministra Spraw Wewnętrznych;
(—) *Józef Bek.*

580.

Okólnik (489) Ministra Spraw Wewnętrznych do Powiatowych Komisarzy Rządowych w sprawie wydatków z kredytów Pow. Komis. Rządowych na rzecz Urządów Komisarzom służbowo niepodległym.

§ 1. Powiatowy Komisarz Rządowy pokrywać ma z przyznanego sobie kredytu:

a) wydatki rzeczowe,
b) utrzymanie personelu pomocniczo-kancelaryjnego,
c) koszta podróży i diet:
lekarza powiatowego, pow. lekarza weter. wraz z powiatowym sanitarjuszem weter., inżyniera i architekta powiatowego, referenta aprowizacyjnego a to wedle następujących zasad:

Wydatki rzeczowe.

§ 2. Do wydatków rzeczowych należą:

a) lokal urzędowy t. j. kancelarja,
b) meble i sprzęty kancelaryjne,
c) przybory pisarskie, opał, światło, obsługa i t. p.

Lokale.

§ 3. Co do przydziału lokali wyraziły poszczególne Ministerstwa następujące życzenia:

a) lekarzowi powiatowemu—4 ubikacje bezpośrednio z sobą połączone — o ile możności z osobną bramą wchodową. Przeznaczenie tych ubikacji jest następujące:
poczekalnia,
pokój do badania chorych wraz z laboratorjum,
pokój personelu lekarskiego,
biuro lekarza powiatowego.
b) referentowi aprowizacyjnemu — 3—4 ubikacji bezpośrednio z sobą połączonych z następującem przeznaczeniem:
ewidencja produkcji,
„ kontyngentów,
„ kancelarja.
c) inżynierowi pow. i architektowi pow.—po jednej ubikacji,
d) lekarzowi weterynaryjnemu jedna ubikacja o ile możności w sąsiedztwie jego mieszkania prywatnego.

(Powyższe życzenie mają charakter wskazówek orjentacyjnych, gdyż nie można przesądzać wielkości poszczególnego zapotrzebowania, które w niektórych wypadkach może być mniejsze, względnie większe).

Jeżeli ubikacje Pow. Komisarjatu Rządowego łącznie z ubikacjami wyżej wymienionemi, pomieścić się mogą w jednym budynku rządowym, wówczas rozmieszczenia dokonuje Zarząd Gmachów Państwowych po wysłuchaniu interesowanych.

Lokale w budynkach prywatnych.

§ 4. W innych wypadkach najmuje potrzebne ubikacje Pow. Komisarz Rządowy po wysłuchaniu interesowanego referenta i jego władzy przełożonej. W razie zasadniczej różnicy zdań, rozstrzyga Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z interesowanem Ministerstwem wraz z Ministerstwem Skarbu.

Jeżeli donajęcie potrzebnego lokalu w drodze dobrowolnej niemożliwe, wówczas interesowany referent postarać się winien o rekwizycję po myśli przepisów Dekretu z 8.II 1919 roku poz. 195, Dz. Pr. № 14.

Meble i sprzęty kancelaryjne.

§ 5. Powiatowy Komisarz Rządowy dostarcza referentom w p. 1 wymienionym zwykłego umeblowania kancelaryjnego (np. biurka, stoły, półki, szafy, krzesła, wieszadła, spluwaczki—dla lekarza powiatowego nadto drewnianą otomanę do badania chorych, szafkę na chemikalja).

Sprzętów specjalnych do fachowego użytku przeznaczonych — np. stołów rysunkowych, rysownic i instrumentów technicznych i lekarskich

i t. p. dostarczają referentom ich władze przełożone.

Przybory pisarskie.

§ 6. Powiatowy Komisarz Rządowy dostarcza referentom w p. 1 wymienionym, zwykłych przyborów pisarskich (papier referatowy, bibuła, atrament i t. p.) wedle norm praktykowanych przy zaopatrywaniu w te przybory personelu Komisarzowi podległego. Co do przyborów pisarskich specjalnych (pióra rondowe, kredki, farby, atramenty kolorowe, ołówki i papiery rysunkowe, kalki i t. p.) postępować należy w myśl § 5, zdanie 2.

Opał, światło, obsługa i t. d.

§ 7. Komisarz dostarcza referentom w § 1 wymienionym, opału, oświetlenia i obsługi wedle norm praktykowanych dla własnego personelu.

Wydatki rzeczowe nadzwyczajne (jak np. instalacja osobnego telefonu, przydzielenie osobnej obsługi i t. p. Ponosi Komisarz tylko na podstawie osobnego polecenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z interesowanem Ministerstwem i Ministerstwem Skarbu.

Pomoc pisarska.

§ 8. Również dostarcza Komisarz referentom w § 1 wymienionym, normalnej pomocy pisarskiej (sporządzanie czystopisów korospondencji, maszynowe lub ręczne powielanie okólników na cyklestylu, hektografie i t. p.)

Uwaga: Do prowadzenia dziennika i statystyki lekarza powiatowego używać należy odpowiedniej siły pisarskiej, o ile możności, jednej i tej samej, nie powierzając tych funkcji przygodnie coraz to innej sile pisarskiej. W tej sprawie uwzględniać należy życzenia lekarza powiatowego w granicach możliwości, mając zawsze na oku doniosłość i znaczenie zdrowotnosci publicznej.

Do normalnej pomocy pisarskiej nie zalicza się, przepisywania i powielania spraw, do zrozumienia których wymagane są przy przepisywaniu fachowe wiadomości; (np. kosztorysy lekarskie, opisy choroby, rachunki gospodarcze, księgi rachunkowe i t. p.).

Utrzymanie personelu pomocniczego.

§ 9. Powiatowy Komisarz Rządowy ponosi tylko wydatki połączone z utrzymaniem personelu pomocniczego Referenta Aprowizacyjnego, określoną w okólniku Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z 20.II 1919 r. № 31203/II, wydanym na podstawie reskryptu Ministerstwa Skarbu № 2635.

Uwaga: Sprawa ta ulegnie, wedle informacji Ministerstwa Skarbu, ponownemu unormowaniu.

Koszta podróży i diet.

§ 10. Powiatowy Komisarz Rządowy asygnuje z wyznaczonego sobie kredytu koszta podróży i diet urzędnikom wymienionym w § 1, z wyjątkiem Referenta Aprowizacyjnego, na podstawie rachunków kosztów podróży, sprowadzonych przez bezpośrednie władze służbowe tych urzędników. Rachunki te przekazują wspomniane władze bezpośrednio Komisarzowi do wypłaty.

Co do Referenta Aprowizacyjnego, wyda Ministerstwo Aprowizacji w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Ministerstwem Skarbu osobne wskazówki. Aż do wydania tych wskazówek będzie Komisarz sprawdzał rachunki Referenta Aprowizacyjnego, wedle norm przepisanych dla własnego personelu i asygnował je do wypłaty. Sprawdzanie to odnosi się tylko do wysokości zarachowanych kosztów a nie do potrzeby odbycia podróży służbowej, potrzebę tą stwierdza przełożona władza Referenta Aprowizacyjnego.

§ 11. Zawarte w § 10 postanowienia stosują się do rachunków komisyjnych przedkładanych przez urzędników przydzielonych do pomocy referentom w § 1 wymienionych.

Zaprzęgi (konie służbowe).

§ 12. Powiatowy Komisarz Rządowy dysponujący zaprzęgami będącymi własnością Urzędu Powiatowego, może te zaprzęgi — o ile ich sam, względnie dla podległego sobie personelu w danym dniu do wyjazdu służbowego nie potrzebuję — wynajmować referentom w § 1 wymienionym za opłatą należytości podwodowych płaconych w danym powiecie. Opłaty te przeznaczone są na powiększenie funduszu utrzymania taboru powiatowego.

§ 13. Niniejszy okólnik uchyla wszelkie poprzednie wydane w tej sprawie zarządzenia, sprzeczne z tym okólnikiem.

§ 14. Odpisy tego okólnika udzielić należy referentom w § 1 wymienionym.

Okólnik ten podaje się równocześnie do wiadomości Ministerstwa Skarbu, Zdrowia, Rolnictwa, Robót publicznych i Aprowizacji.

Warszawa, dn. 24.VII 1919. (A. B. 4122/1).

Za Ministra Spraw Wewnętrznych
(—) *Józef Bek.*

V.

581.

Instrukcja dla opiekunek mieszkaniowych, wydana na podstawie art. 13-go Regulaminu Inspekcji Mieszkaniowej z dn. 25.III 1919 r.

§ 1.

Opiekunki mieszkaniowe są organem pomocniczym inspekcji mieszkaniowych w wykonaniu czynności, związanych z oględzinami mieszkań.

§ 2.

Opiekunki mieszkaniowe winny posiadać odpowiednie wyszkolenie w zakresie hygieny mieszkań, opieki nad dziećmi, walki z gruźlicą i t. d.

§ 3.

Opiekunki mieszkaniowe są powoływane przez przewodniczących Inspekcji mieszkaniowych, którym podlegają bezpośrednio.

§ 4.

Liczbę opiekunek mieszkaniowych każdej inspekcji mieszkaniowej określa w zależności od potrzeb miejscowych przewodniczący inspekcji.

§ 5.

Opiekunkom mieszkaniowym przysługuje prawo udziału w posiedzeniach inspekcji mieszkaniowej z prawem głosu doradczego.

§ 6.

Opiekunki mieszkaniowe obowiązuje regulamin inspekcji mieszkaniowej.

§ 7.

Opiekunki mieszkaniowe sporządzają sprawozdania ze swej działalności i składają je na posiedzeniach Inspekcji mieszkaniowej.

§ 8.

Do obowiązków opiekunek mieszkaniowych bezpośrednio należy:

1) oględziny mieszkań

a) 1—4 izbowych (łącznie z kuchnią),

b) większych,

aa) o ile są zamieszkane przez wszelkiego rodzaju sublokatorów,

bb) o ile są położone na poddaszu w suterenach i

cc) o ile stanie się wiadomem, że panują w nich wykroczenia przeciw obyczajności i zdrowotności publicznej.

2) oględziny pomieszczeń dla robotników, najemników, dozorców domowych, służby folwarcznej i inne,

3) zwracanie uwagi na czystość i suchość na wewnątrz i na zewnątrz mieszkań,

4) zwracanie uwagi na sposób przewietrzania, oświetlania i rodzaj ogrzewania,

5) badanie mieszkań pod względem objętości powietrza i powierzchni podłogi, przypadających na osobę,

6) zwracanie uwagi na czystość osobistą mieszkańców: czystość odzieży i ciała i wpajania w mieszkańców zamiłowania do czystości,

7) urządzenie pogadanek z zakresu hygieny wogóle i hygieny mieszkań w szczególności (pielęgnowanie mieszkań),

8) szerzenie pożytecznej lektury z zakresu hygieny mieszkań (rozdawnictwo broszur odpowiednich),

9) zwracanie uwagi pilnej na ostre choroby zakaźne i w wypadkach podejrzanych niezwłoczne zawiadamianie lekarza urzędowego, a po stwierdzeniu choroby udzielanie mu (lekarzowi) pomocy i współdziałanie z personelem sanitarnym,

10) zwracanie bacznej uwagi na chorych gruźlicznych i występowanie do Inspekcji mieszkaniowych i lekarzy urzędowych celem podjęcia środków odpowiednich.

11) opieka nad dziećmi, zwłaszcza oseskami, zwracanie uwagi na czystość, na sposób i prawidłowość ich odżywiania, na sposób wychowywania dzieci, przestrzeganie aby dzieci sypiały oddzielnie od dorosłych,

12) przestrzeganie, aby dzieci, poczynając od lat 12, sypiały w pomieszczeniach oddzielnych, lub w razie niemożności zadośćuczynienia temu wymaganiu, aby miejsce przeznaczone dla nich do spania było oddzielne od pozostałego pomieszczenia sypialnego: baczyć należy również na ścisłe przestrzeganie podziału płci,

13) zwracanie uwagi na stronę estetyczną mieszkań i zachęcanie od upiększania mieszkań roślinami.

14) baczenie, aby pomieszczenia dla sublokatorów odpowiadały wymaganiom następującym:

a) aby przestrzeń powietrza, powierzchnia podłogi, przypadające na osobę, odpowiadały wymaganiom wskazanym w § 9 p. 1 instrukcji niniejszej,

b) aby pomieszczenia te były zaopatrzone w okna wielkości wymaganej (patrz niżej § 9 p. 2),

c) aby wejście do pomieszczeń tych nie prowadziło przez pomieszczenia innych sublokatorów, jak również odnajmującego,

d) aby dla każdego sublokatora było wyznaczone oddzielne łóżko,

e) aby każdy sublokator korzystał z oddzielnych przyrządów do mycia, oddzielnych ręczników i t. p.

f) aby ustępy (sedesy) w mieszkaniach zajmowanych przez sublokatorów były bezwarunkowo codziennie zmywane dokładnie wodą gorącą i mydłem.

15) sprawozdanie, czy zostały wykonane w czasie oznaczonym zlecenia Inspekcji mieszkaniowej co do polepszenia warunków zdrowotnych mieszkań i niezwłoczne zawiadamianie Inspekcji o spostrzeżonych uchybieniach.

§ 9.

Opiekunki mieszkaniowe podczas wykonywania swych czynności winny zwracać uwagę na to, czy są uwzględnione następujące wymagania hygieny:

1) czy wysokość mieszkań, objętość powietrza, powierzchnia podłogi jest wystarczająca (wysokość 2, 5—3 metr., objętość powietrza dla dorosłego 15 metr. sześciennych, dla dziecka do lat 10, 7, 5 metr., powierzchnia podłogi dla dorosłego najmniej 5 metr. kwadratowych, dla dziecka do lat 10—2,5 metr. kwadr.).

2) czy oświetlenie mieszkań jest dostateczne (pożądanem jest, aby stosunek powierzchni okien do powierzchni podłogi w pomieszczeniach wynosił 1/8—1/10), aby okna były otwierane, przynajmniej w górnej części, aby nie były one zbyt zastawiane kwiatami i zasłaniane firankami zwłaszcza w mieszkaniach ciasnych i niedostatecznie oświetlonych.

3) czy każde mieszkanie ma oddzielny ustęp, ewentualnie czy z jednego ustępu nie korzysta więcej, niż 15 osób, czy ustępy są zaopatrzone w okna otwieralne i rurę wentylacyjną, czy ustępy nie przylegają bezpośrednio do pomieszczeń mieszkalnych,

4) czy obory znajdują się pod jednym dachem z domem mieszkalnym.

§ 10.

Opiekunki mieszkaniowe winny wpływać:

1) aby przewietrzań mieszkań (przez otwieranie okien i drzwi przeciwległych) było zadawalniające; w dni upalne zalecać należy otwieranie okien w godzinach rannych i wieczornych, celem uniknięcia zbytniego nagrzewania mieszkań,

2) aby ogrzewanie mieszkań było dostateczne i równomierne (silne nagrzewanie mieszkań wieczorem winno być wzbronione); piece kaflowe winny być bez szczelin i otworów,

3) aby pranie i suszenie bielizny, jako powodującej wilgoć, nie odbywały się w pomieszczeniach mieszkalnych, zwłaszcza w mieszkaniach jednoizbowych, przeludnionych (zalecać urządzenie oddzielnej pralni dla wszystkich lokatorów domu); jeżeli prace te wyjątkowo muszą być wykonywane w mieszkaniach, należy przestrzegać, aby podczas pracy okna były otwarte, przynajmniej część ich górna,

4) aby mieszkanie utrzymane było czysto; w tym celu należy zalecać częste sprzątanie, zamiatanie, okurzanie (przy otwartych oknach zawsze przy pomocy ścierek wilgotnych,

5) aby usuwanie odpadków, śmieci i wód zużytych odbywało się bez szkody dla zdrowia mieszkańców, należy więc zwracać uwagę, aby nie gromadzono śmieci w pomieszczeniach, zwłaszcza po kątach, wylewanie pomyj i wyrzucanie śmieci winno się odbywać do przeznaczonych na ten cel zbiorników szczelnie zamykanych,

6) aby korytarze, sienie, klatki schodowe były utrzymywane czysto, często przewietrzane, dokładnie okurzane i nie zastawiane sprzętami; w korytarzach i na schodach winny być wycieraczki i spluwaczki i wywieszane napisy: „nie pluć na podłogę“,

aby ustępy były utrzymywane czysto, często myte,

8) aby nie trzymano drobiu, tembardziej zwierząt domowych w sieniach i pomieszczeniach mieszkalnych.

Warszawa, dn. 25/III 1919 r.

Minister Zdrowia Publicznego:

(—) *Janiszewski.*

VI.

582.

Ruch służbowy w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych w miesiącu lipcu 1919 r.

Naczelnik Państwa postanowieniem z dnia 25 lipca r. b. mianował:

Urbanowicza Stefana — Szefem Sekcji
Kasznicę Stanisława „ „

Minister Spraw Wewnętrznych mianował:

Sikorskiego Rudolfa—Inspektorem Samorządowym V-a Kat.
Manteuffla Ignacego — Starszym Referentem
Czerwińskiego Seweryna „ „
Krippendorfa Kazimierza — Referentem
Lubodzieckiego Jerzego „
Kęszyckiego Wacława „
Rogowskiego Stanisława „
Pom. Refer. Wolffa Jana „
Wyttek de Vitte Wacława—Pom. Referenta
Bzezickiego Henryka „ „
Zrleskiego Juljana — Sekretarzem
Stawickiego Jerzego „
Masiała Leona „
Bauwińskiego Hieronima „
Kalwacką Wacławę „
Eysrsymonttową Łucję „
Grabowską Stanisławę — Sekretarzem
Wasilkowską Jadwigę „
Znaniecką Julję „
Poznańską Matyldę „
Rejewską Stefanję Wandę „
Ettinger Janinę „
Karpowicz Domicellę „
Kosińskiego Kazimierza — Pom. Sekretarza
Bagieńską Emilję — St. Kancelistką
Wejmerównę Bronisławę — St. Kancelistką
Kierstównę Władysławę „ „
Wyrębowską Janinę „ „
Koźbielewską Janinę „ „
Węgrzecką Marję „ „
Zegartową Jadwigę „ „

Otrzymali dymisję na skutek podania:

Szef Sekcji Gorzeclowski Jan od 1 sierpnia r. b.
Szef Sekcji Januszewski Wacław od 1 sierpnia r. b.
Referent Wolff Jan od 28 lipca r. b.
Sekretarz Sutorowski Jan od 1 lipca r. b.

Na skutek reorganizacji Straży Bezpieczeństwa Publicznego *przeszli z Zarządu Centralnego Ministerstwa do Komendy Głównej Straży Bezpieczeństwa:*

Naczelny Inspektor Policji Państwowej Borzęcki Marjan

Inspektor Policji Państwowej Wardęski Henryk

Radca Ministerjalny Kaufman Franciszek
Referent Gorczyński Wiktor
Sekretarz Eyssymonttowa Łucja
Starsza Kancelistka Bagieńska Emilja

Zmarł Olszewski Adolf—Instruktor Kancelaryjny.

VII.

OBWIESZCZENIA.

583.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 26 czerwca 1919 roku № 2956 P. Z. wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, № 57 stowarzyszenie pod nazwą „Izba Handlowa Polsko-Francuska" z siedzibą w m. st. Warszawie.

584.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 11 lipca 1919 roku № 1292 P. Z. wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, № 60 stowarzyszenie pod nazwą Stowarzyszenie Miłośników Woli Grzybowskiej i okolic gm. Okuniew pow. Warszawskiego.

585.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 11 lipca 1919 roku № 1925 P. Z. wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, № 63 stowarzyszenie pod nazwą „Instytut Oświaty i Kultury im. Staszyca w m. st. Warszawie.

586.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 1 lipca 1919 roku № 2131 P. Z. wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, № 64 stowarzyszenie pod nazwą „Liga Kobiet Polskich" z siedzibą w m. st. Warszawie.

587.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 16 lipca 1919 roku № 1399 P. Z. wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, № 66 stowarzyszenie pod nazwą „Towarzystwo Rozwoju b. przedmieść Ochota-Czyste w m. st. Warszawie.

588.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 14 lipca 1919 roku № 463 P. Z. wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, № 67 stowarzyszenie pod nazwą „Talmud Tora—Tiferes—Izrael" (Piękność Izraela) w Warszawie.

589.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 14 lipca 1919 roku № 2357 P. Z. wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, № 68 stowarzyszenie pod nazwą „Braterskie Towarzystwo Polsko-Chrześcijańskie" z siedzibą w m. st. Warszawie.

590.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 14 lipca 1919 roku № 3962 P. Z. wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, № 69 stowarzyszenie pod nazwą „Związek Polsko-Szwedzki" w m. st. Warszawie.

591.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 22 lipca 1919 roku № 4255 P. Z. 12 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, № 70 stowarzyszenie pod nazwą „T-stwo Ogrodnicze Ziemi Piotrkowskiej" w Piotrkowie.

592.

Niniejszym podaje się do wiadomości, że Wydział Prasowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych unieważnił legitymację filmową № 368, ponieważ obraz kinematograficzny „Bez winy winni" z powodu niewłaściwej i przestępnej reklamy stał się źródłem wzburzenia opinji, mogącego wywołać niepokój publiczny.

Drukiem F. Wyszyńskiego i S-ki Warszawa, Zgoda № 5.